

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Historia literatury staropolskiej i oświecenia**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-HLPSiO-12hws2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu: obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Humanistyka w szkole – polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie
5. Poziom studiów: I stopień
6. Profil studiów: ogólnoakademicki
7. Rok studiów: I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **30 h KON**
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: prof. dr hab. Grzegorz Raubo, graubo@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
  - wykształcenie wiedzy na temat dziejów literatury polskiej epok staropolskich i oświecenia wraz z umiejętnością odnoszenia jej do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych w tych epokach;
  - poznanie głównych dzieł, autorów i zjawisk literackich, reprezentatywnych dla literatury polskiej w epokach staropolskich i oświeceniu;
  - kształcenie umiejętności analizy, interpretacji oraz wartościowania dzieła literackiego, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki tekstów powstałych w średniowieczu, renesansie, baroku i oświeceniu;
  - kształcenie umiejętności formułowania samodzielnych wypowiedzi ustnych i pisemnych na temat literatury i kultury z wykorzystaniem podstawowych pojęć i kategorii literaturoznawczych;
  - pozyskanie narzędzi i opanowanie umiejętności, służących przekazywaniu zdobytej wiedzy i wykorzystaniu jej w praktyce zawodowej;
  - formowanie wrażliwości humanistycznej oraz postawy aktywnego uczestnictwa w kulturze.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	Analizować, interpretować i wartościować teksty literackie reprezentatywne dla epok staropolskich i oświecenia z wykorzystaniem podstawowej wiedzy literaturoznawczej	HS_W01, HS_W02, HS_W03, HS_W04, HS_W05, HS_W07, HS_W08, HS_U01, HS_U05, HS_U06, HS_U07, HS_U08, HS_U11
EU_02	Wskazać głównych autorów literatury staropolskiej i oświecenia, a także zreferować problematykę oraz kształt estetyczny ich najważniejszych dzieł	HS_W01, HS_W02, HS_W04, HS_W05, HS_W07, HS_U06, HS_U08, HS_U11
EU_03	Posługiwać się wiedzą z zakresu historii Polski w celu wyjaśnienia problematyki utworów literackich epok staropolskich i oświecenia, dostrzegać związki między wydarzeniami historycznymi a przebiegiem dziejów literatury oraz kultury	HS_W01, HS_W02, HS_W05, HS_W07, HS_U06, HS_U07, HS_U11
EU_04	Rozpoznać oraz scharakteryzować kluczowe idee filozoficzne i estetycznoliterackie, wpisane w utwory	HS_W01, HS_W02, HS_W03, HS_W04,

	literackie epok staropolskich i oświecenia	HS_W08, HS_U04, HS_U06, HS_U07
EU_05	Sytuować literaturę epok staropolskich i oświecenia w szerszym kontekście kulturowym oraz dostrzegać jej związki z literaturą, kulturą i sztuką powszechną	HS_W01, HS_W04, HS_W07, HS_U06, HS_U07, HS_U08, HS_U11
EU_06	Wyjaśnić rolę literatury i kultury epok staropolskich i oświecenia w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej i więzi społecznych, a także wykorzystać tę kompetencję w osobistym udziale w różnych formach życia zbiorowego i we własnej praktyce zawodowej	HS_W01, HS_W02, HS_W05, HS_W07, HS_U07, HS_K01, HS_K03, HS_K06, HS_K09, HS_K10
EU_07	Operować w podstawowym zakresie informacją naukową (w tym wyszukiwać i selekcjonować informacje na temat dziejów literatury i kultury, dobierać właściwe edycje tekstów, posługiwać się kompendiami literaturoznawczymi i bibliotekami cyfrowymi), jak również stosować tę umiejętność w konkretnym kontekście zawodowym	HS_W03, HS_W11, HS_U04, HS_U06, HS_K07
EU_08	Samodzielnie zrealizować proste zadanie poznawcze z zastosowaniem w praktyce podstawowych elementów historycznoliterackiej procedury badawczej, takich jak dobór i analiza źródeł, rozpoznanie stanu badań, zdefiniowanie i analiza problemu poznawczego, skonstruowanie spójnego wywodu argumentacyjnego i sformułowanie wniosków	HS_W01, HS_W02, HS_W03, HS_W04, HS_W11, HS_W12, HS_U05, HS_U06, HS_U10, HS_U11, HS_K07
EU_09	Operować ustną oraz pisemną formą wypowiedzi, przygotować wystąpienie w dyskusji, przedstawić i uargumentować swoje stanowisko	HS_W12, HS_U03, HS_U09, HS_U10, HS_U11, HS_U13, HS_K05, HS_K08
EU_10	Pracować indywidualnie oraz w zespole, wykazywać się inwencją w zakresie samodzielnego myślenia i prezentacji jego wyników	HS_W12, HS_U03, HS_U05, HS_U06, HS_U11, HS_K07, HS_K08

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Kanoniczne dzieła literatury staropolskiej i oświecenia oraz ich usytuowanie w procesie rozwojowym literatury i kultury	EU_01, EU_02, EU_03, EU_04
Najważniejsi autorzy literatury staropolskiej i oświecenia oraz ich usytuowanie na mapie prądów, kierunków i stylów literackich	EU_02, EU_04, EU_05
Proces historycznoliteracki epok staropolskich i oświecenia na tle dziejów kultury polskiej i europejskiej (oraz jej głównych zjawisk, takich jak humanizm, reformacja, sarmatyzm)	EU_01, EU_02, EU_03, EU_04, EU_05
Literatura polska wobec innych literatur europejskich: podobieństwa i różnice, wyznaczniki wspólnoty kulturowej i „obszary swoistości” kultury rodzimej	EU_03, EU_05, EU_06
Literatura i historia: związki, interakcje, konteksty	EU_03, EU_05
Literatura wobec innych sztuk w epokach staropolskich i oświeceniu, związki literatury z estetyką, etyką i myślą filozoficzną	EU_01, EU_02, EU_04
Wielokulturowość Rzeczypospolitej Obojga Narodów i jej literackie manifestacje, literatura staropolska i oświecenia jako wyraz przeżyć zbiorowych i źródło wzorców postaw społecznych	EU_03, EU_05, EU_06
Egzystencjalny wymiar literatury dawnej, literatura staropolska i oświecenia jako refleksja nad sposobami ludzkiego bycia w świecie	EU_01, EU_02, EU_04
Główne pojęcia i kategorie literaturoznawcze, używane w odniesieniu do epok staropolskich i oświecenia oraz ich zastosowanie w procedurach analizy, interpretacji	EU_01, EU_02, EU_04, EU_05

i wartościowania utworów literackich tych epok	
Podstawy warsztatu historyka literatury epok staropolskich i oświecenia oraz ich zastosowanie w praktyce	EU_07, EU_08, EU_09, EU_10
Literatura staropolska i oświecenia jako tradycja oraz układ odniesienia dla kultury i literatury epok późniejszych, jej rola w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej	EU_03, EU_05, EU_06

5. Zalecana literatura:

Poniższa lista ma jedynie charakter informacyjny i stanowi skróconą wersję spisu, obejmującego literaturę podmiotu i przedmiotu, jaki pojawi się w harmonogramie zajęć sporządzonym przez prowadzącego) – obowiązywać będą wybrane rozdziały/ fragmenty wskazane przez prowadzącego:

- Hernas C., *Literatura baroku*, Warszawa 1987 i wyd. nast.
- Hojdis B., Meller K., Kowalski J., *Literatura staropolska*, Poznań 2009.
- Klimowicz M., *Literatura Oświecenia*, Warszawa 1988 i wyd. nast.
- Pelc J., *Barok – epoka przeciwieństw*, Warszawa 1993 i wyd. nast.
- Przybylski R., *Klasycyzm, czyli Prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*, Warszawa 1983 i wyd. nast. (cz. 2: *Prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*).
- *Słownik literatury polskiego oświecenia*, pod red. T. Kostkiewiczowej, Wrocław 1977 i wyd. nast.
- *Słownik literatury staropolskiej*, pod red. T. Michałowskiej, Wrocław 1990 i wyd. nast.
- Witczak T., *Literatura Średniowiecza*, wyd. 3 zmien., Warszawa 1999 i wyd. nast.
- Ziomek J., *Literatura Odrodzenia*, Warszawa 1987 i wyd. nast.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu									
	EU _01	EU _02	EU _03	EU _04	EU _05	EU _06	EU _07	EU _08	EU _09	EU _10
Egzamin pisemny										
Egzamin ustny	X	X	X	X	X	X	X			X
Egzamin z „otwartą książką”										
Kolokwium pisemne										
Kolokwium ustne										
Test										
Projekt										
Esej										
Raport								X	X	
Prezentacja multimedialna								X	X	
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)										
Portfolio										
Inne (jakie?) -										
...										

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	20
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	10
	Przygotowanie projektu	5
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		90
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

5,0 (bdb) – student dysponuje pogłębioną wiedzą na temat historii literatury staropolskiej i oświecenia, potrafi odnosić wiedzę o dziejach literatury do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych; dobrze zna twórczość głównych autorów, reprezentatywnych dla literatury średniowiecza, renesansu,

baroku i oświecenia, umie usytuować ich na mapie prądów i nurtów literackich, a także omówić ich dzieła; zna i potrafi stosować pojęcia i kategorie historycznoliterackie; potrafi sprawnie analizować, interpretować i wartościować dzieła literackie epok staropolskich i oświecenia; zdolny jest skonstruować merytorycznie poprawną, samodzielnią, spójną oraz właściwie uargumentowaną wypowiedź ustną i pisemną o charakterze literaturoznawczym i kulturoznawczym; potrafi sprawnie operować wiedzą wyniesioną z zajęć konwersatoryjnych i przekładać ją na inne niż omawiane na ćwiczeniach zagadnienia i problemy poznawcze

4,5 (db+) – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami.

4,0 (db) – student posiada solidnie ugruntowaną wiedzę z zakresu historii literatury staropolskiej i oświecenia; jest świadom związków między dziejami literatury a procesami historycznymi i kulturowymi, zachodzącymi w tych epokach; umie scharakteryzować twórczość głównych autorów, reprezentatywnych dla literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia, usytuować ich na mapie prądów i nurtów literackich, a także omówić ich najważniejsze dzieła; zna i potrafi stosować podstawowe pojęcia i kategorie historycznoliterackie; potrafi swobodnie i ze zrozumieniem czytać teksty opracowań, rekonstruować ich główne tezy i przynajmniej częściowo argumentację; formułuje i poprawnie uzasadnia sądy w toku wypowiedzi ustnych i pisemnych o charakterze literaturoznawczym; potrafi skutecznie posługiwać się wiedzą i umiejętnościami wyniesionymi z zajęć.

3,5 (dst+) – student dysponuje podstawową wiedzą na temat dziejów literatury staropolskiej i oświecenia oraz jest świadom, w jaki sposób należy odnosić ją do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych w tych epokach; potrafi wypowiedzieć się na temat twórczości najważniejszych autorów, reprezentatywnych dla literatury staropolskiej i oświecenia, umie przyporządkować ich do właściwych epok i nurtów literackich, a także wymienić ich główne dzieła oraz omówić niektóre z nich; zna podstawowe pojęcia i kategorie historycznoliterackie; potrafi ze zrozumieniem czytać teksty opracowań i rekonstruować ich główne tezy; formułuje i uzasadnia sądy w toku wypowiedzi ustnych i pisemnych o charakterze literaturoznawczym; potrafi posługiwać się wiedzą i umiejętnościami wyniesionymi z zajęć.

3,0 (dst) – student posiada podstawową wiedzę z zakresu historii literatury staropolskiej i oświecenia; zna najważniejszych autorów, reprezentatywnych dla tych epok, potrafi wypowiedzieć się na temat ich twórczości; jest świadom najważniejszych związków między dziejami literatury a towarzyszącym im kontekstem historycznym i kulturowym; wykazuje elementarną znajomość pojęć historycznoliterackich i próbuje je stosować; podejmuje częściowo udane próby stosowania posiadanej wiedzy w analizach i interpretacjach utworów literackich; stara się formułować wypowiedzi ustne i pisemne, spełniające elementarne kryteria wywodu literaturoznawczego; poprawnie, choć w podstawowym zakresie, odwołuje się do literatury przedmiotu; w stopniu podstawowym potrafi posługiwać się wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas zajęć.

2,0 (ndst) – student nie posiada podstawowej wiedzy na temat dziejów literatury staropolskiej i oświecenia; nie potrafi odnosić jej do nieznanego mu szerszego kontekstu przemian historycznych i kulturowych w tych epokach; nie zna najważniejszych autorów i dzieł, reprezentatywnych dla literatury epok staropolskich i oświecenia; nie wykazuje podstawowej znajomości pojęć i problemów historycznoliterackich; nie umie przywołać i użyć we własnej wypowiedzi podstawowych opracowań z literatury przedmiotu; niedostatki wiedzy i umiejętności uniemożliwiają mu podjęcie udanych prób analityczno-interpretacyjnych; jego wypowiedzi ustne i pisemne nie spełniają podstawowych wymogów dyskursu literaturoznawczego, są niespójne i niepoprawnie uargumentowane; nie potrafi posługiwać się wiedzą i kompetencjami uzyskanymi podczas zajęć.